

آسیب‌شناسی بافت‌های شهری در مواقع بحران زلزله

صدرالدین متولی^۱، زینب رضایی تبار^۲

^۱ دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نور

^۲ دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نور

چکیده

مخاطرات طبیعی یکی از عوامل تهدیدکننده‌ی امنیت شهرها هستند یکی از مهم‌ترین مخاطرات طبیعی زلزله است. پهنه‌بندی نقشه‌های زلزله در ایران نشان می‌دهد که از یک‌طرف بیش از دوسوم وسعت کشور در محور پرخطر قرار گرفته‌اند که اکثر شهرهای ایران بر روی پهنه‌های با خطر نسبی متوسط و زیاد استقرار یافته‌اند از طرف دیگر، با توجه به رشد سریع شهرنشینی در شهرهای ایران طی چند دهه اخیر، بیشتر شهرها با مکان‌گزینی و توسعه فیزیکی نامناسب، عدم رعایت استانداردهای لازم، فرم نامناسب شهرها از جنبه‌های عملکردی، طراحی نامناسب ابنیه‌ها و شبکه‌های ارتباطی که از شاخص‌های آسیب‌پذیری زلزله است روبرو هستند، شناسایی نقاط آسیب‌پذیر و برطرف کردن آن‌ها با استقرار مناسب تأسیسات زیربنایی و روبنایی و پراکنش مناسب در جهت کاهش آسیب‌های ناشی از زلزله بسیار ضروری است. هدف از این تحقیق شناسایی و تحلیل آسیب‌شناسی بافت‌های شهری، در برابر خطرات احتمالی زلزله است تا با استفاده از سطوح گوناگون برنامه‌ریزی بتوانیم میزان آسیب‌پذیری شهرها را کاهش دهیم. این تحقیق از نوع توصیفی - تحلیلی و مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای است. براین اساس پژوهش حاضر سعی دارد محدوده‌های آسیب‌پذیر بافت‌های شهری را در دو بخش عوامل طبیعی و انسانی (تأسیسات زیربنایی و رو بنایی) بررسی نموده و با ارائه راهکارهایی به اصلاح وضعیت شهرسازی، کاهش آسیب‌پذیری عناصر شهری، پیشگیری از خطر احتمالی زلزله کمک کند.

واژه‌های کلیدی: آسیب‌شناسی، زلزله، بافت‌های شهری

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۷، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۰، صفحات ۱۵۹-۱۵۱